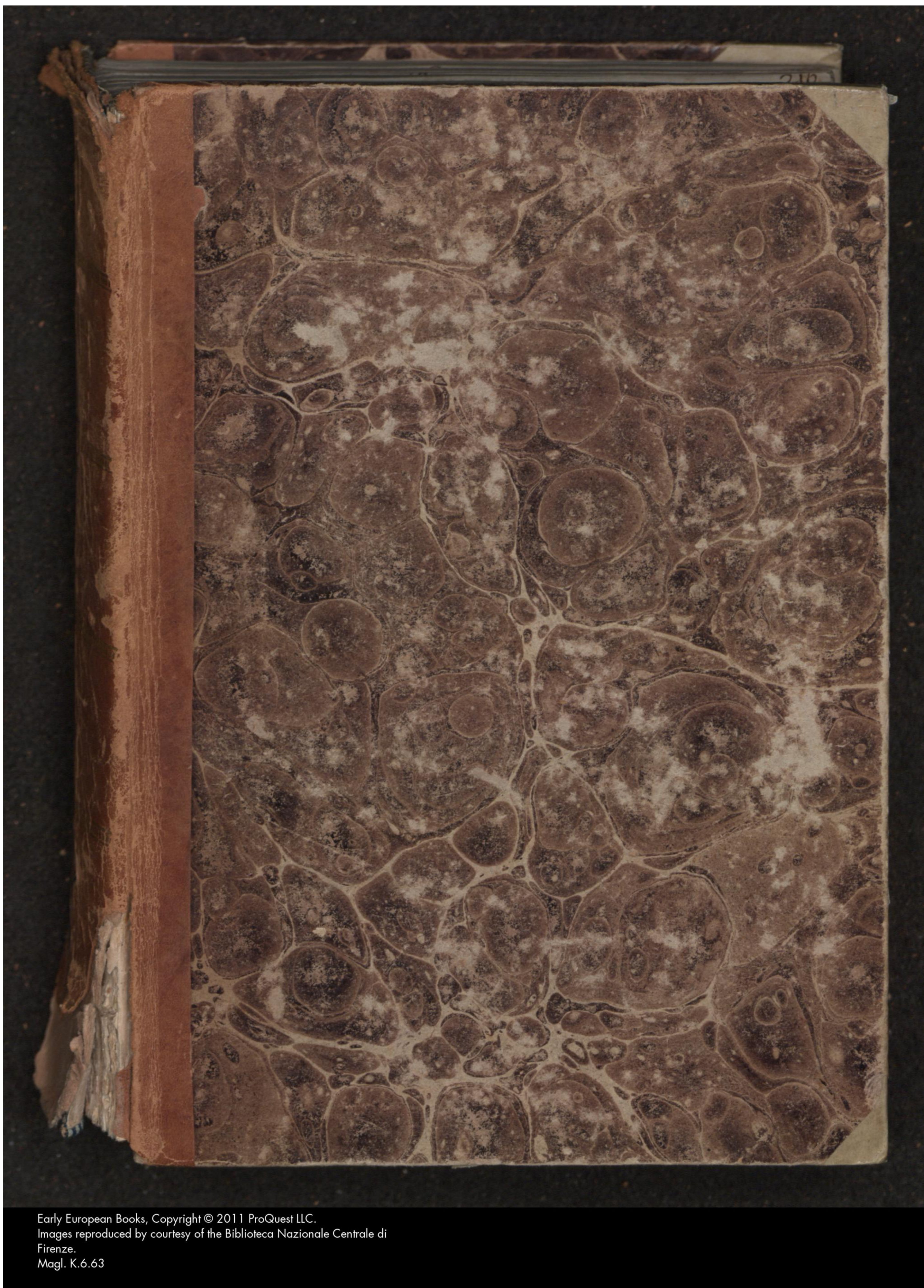
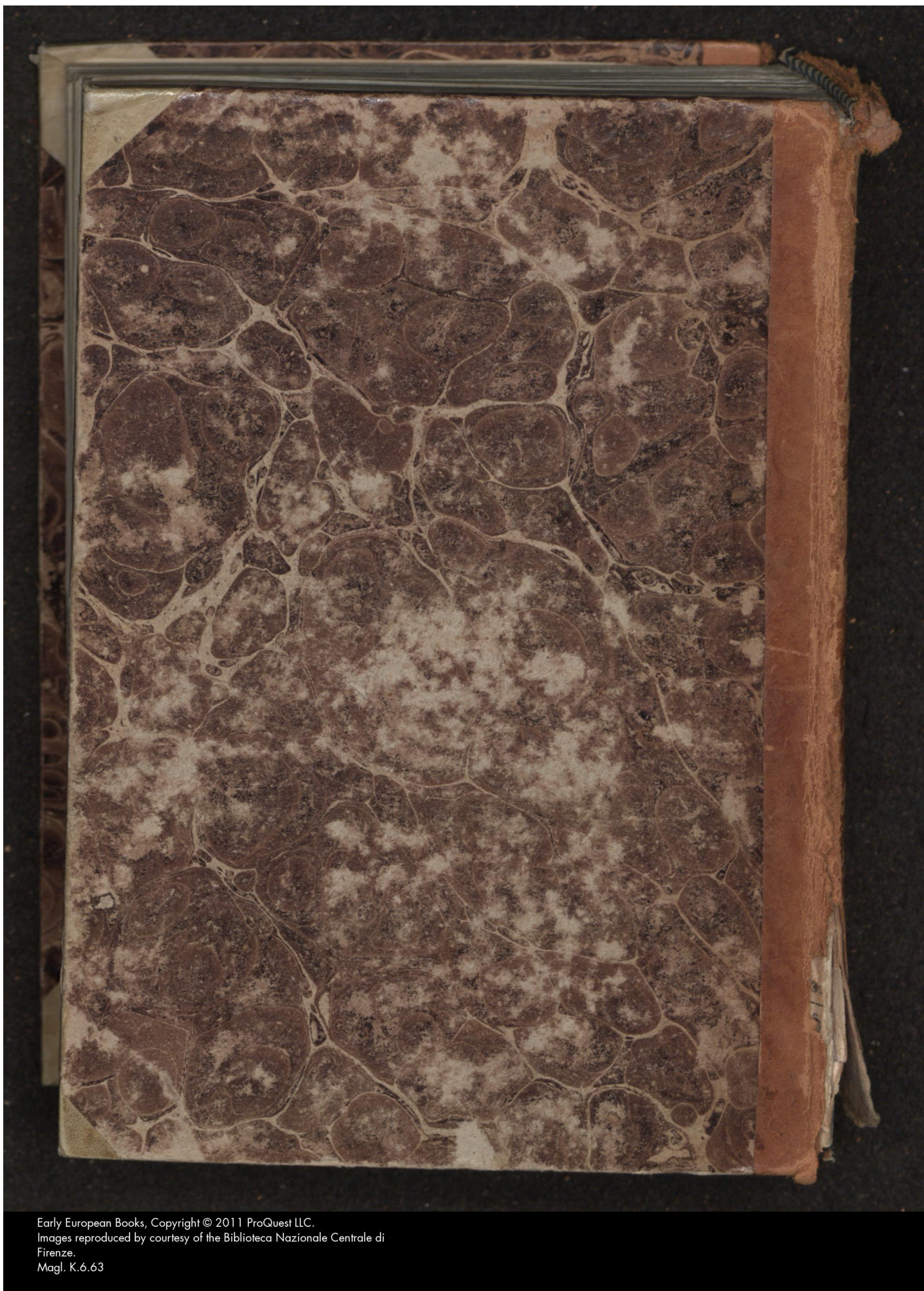



VII
BALBARDI
ORATIO
LC
67
K6
63









¶ Philippi Cheurerij oratoris Sabaudieq; presidis ad Innocentium Octauũ pontificem Maximũ oratio.

Um beatissime pater maxmã tui folij dignitatẽ:cum singulares ⁊ prope diuinas culminis tui laudes dotesq; cõtemplor:paueo quidem:verissimũq; id vulgatum experior:anceps atq; grande periculum subire·qui se vnũ alijs tacentibus prebet audiendũ· presertim cum tuam apud Sanctitatẽ hoc in loco non nisi viri graues ⁊ docti consilio ⁊ ętate orare cõsueuerunt:quoꝝ vestigia si diligenter intueor:ademptã mihi dicẽdi facultatem:occupatũq; omni ex parte orationis locum inspicio Pręterea:si altissimũ hunc thronum viuis margaritarũ lineis fulgentibusq; gẽmis ornatum animaduerto : humanã dei presentiam:Platones:Cicerones:conuentũq; regum videre mihi videor· quas ob res obmutescere potius q̃ fari mihi ipsi merito persuasissem· Et eo magis ꝙ auditurus sis hoĩem quidẽ nõ facundum:nõ suauem:sed crasso in aere natum:incultãq; oratiunculam in cõspectu diuini vultus tui tantorũq; principum oculis sonantem ⁊ proferentẽ·Sed mei principis Illustrissimi artatus imperio: debitum fidelitatis exoluens : sarcinam tua pro dignitate humeris meis longe imparem deponere cogor. Te igiť clementissime pater per amplissimã tui generis nobilitatem:propagationem:familiã:clientelas: atq; tandem ꝑ omnium claritatem virtutũ: quibus a cunabulis educatus tanq̃ lucidissimũ sydus hoc in altissimo põtificatus solio oculis nostris his dieb⁹ apparuisti· Inuoco:obtestor: atq; imploro: ut imensos tuę potentię fines:tanti principis tum ortum:genus: ⁊ proauos:tum decursi temporis in orthodoxam fidem bene merita inspiciens:de quoꝝ singulis pauca pro rerũ dignitate percurram quam tandẽ reddituri venimus obedientiã gratanter admittas· Sed qd̕ ꝑmo balbutiens dicã:qui totiẽs inter sacra missarum solẽnia id ad Petrũ accepi veritatis eloquiũ : Pasce oues meas· Illud etiam : Quodcũq; ligaueris super terrã erit



ligatū ⁊ in cęlis· Et al's iuri pontificio vacās: cum possis ęqua
re rotunda quadratis; sacrilegū esse de tuę potestatis viribus
disputare· Cui propriū: Ego occidam ⁊ ego viuere faciā percu/
tiam ⁊ sanabo· O miranda certe ꝙ narranda magis hęc cōtra/
riorum potestas· humanus diuina· dextera vitam: sinistra pro/
pinat ⁊ mortem· Utinā deus siue parens (ut ita dicam) rerum
omniū natura me tanti mysterij discipulum auditoremq; poti
us ꝙ prolatorem effecisset· Sed postꝙ actum est: quid tātę po/
testatis sibi vult narratio: quid insulsam iuuat orationē: qua/
le tandem mercatur talentū! Certe post numero plures mysti/
cos sensus hoc vnū: ut ęqualem admixtāq; potētię secum ferat
humanitatem: qua potens multusq; ad ignoscendū recte iudi/
caris: qua etiā pusillum sicut ⁊ grandem recipis· Dominantiū
tn̄ in reliquis qualitate salua: inter quos meū principem sere/
nissimū non mediocrem ut habeas velim· Cuius exordium nō
minus ꝙ illis Saxonię principibus illust rissimis ortum est: a
quibus septingentesimo suę dignitatis anno: si scripturis com
mentarijsq; credimus: tres in lucem prodierunt Ottones: qui
apud Germanos primi in apicem impatorię maiestatis assum
pti: virtutū prodigijs emicantes. Ipsoꝝ secundus ⁊ dux ⁊ im/
perator humanę fragilitatis debitaq; naturę soluens: Ottonē:
Fredericum: Henricū: atq; Bertoldum: tanto principe dignam
propaginem suę posteritati reliquit· Hic Bertoldus aīo plenus
⁊ armis stigmatū sanguinisq; iure aquilā ferens: prim⁹ Sab/
audię partes incoluit ⁊ possedit· A quo bellis ꝙ multiplicibus
in Suenos ꝓspere gestis: tot tātiq; prodiere comites atq; Sab
audię duces clarissimi: ut omnibus palam sit ęquū illum Ene/
um Gręcoꝝ bello templo Palladis oblatum nō plures partu/
rijsse strēnuitatis aut magnanimitatis viros· Horum pleriq;:
nō luxui: voluptati aut ignauię: nō deniq; inter cęteras animi
pestes dignissima ipsoꝝ corpora laxanda putauerūt· sed christi
ana pro fide pugnātes: patria: liberis: ⁊ omni quiete relicta: in
Barbaras exterasq; nationes humanis excesserunt rebus. Alij

fidei scuto muniti: tumentes atqȝ indomitos pelagi fluct⁹ sul/
cantes: Saldani regisqȝ Turcoꝶ apud Rhodios obsidiõe pul/
sa: aquilam armoꝶ tipario tunc vsqȝ delatam in victorię pręmi
um quanta illoꝶ gloria fieri potuit: in crucē albam verterunt.
quę victricib⁹ armis quęsita rubicũdoqȝ sata campo: inter chri/
stianę religionis pn̄cipes vna in hos vsqȝ dies penetrauit atqȝ
refulsit. Alij Gręcoꝶ imperatorē hostium fidei vinculis deten/
tum: ipsorumqȝ potentia liberatũ: purgatis ab eo Gręcoꝶ erro
ribus: apostolicę Sanctitati parere coegerũt. Alij ecclesię veril
lum amplexi Clementis Quarti tempore scismaticos rebelles
illicqȝ aduersantes domuerunt. Quid plura? Si fortia reliquo/
rum omniũ gesta insignesqȝ virtutes: quę nulla profecto ętas:
nullum diutius ęuũ: nulla tandem rebus omnibus dignis ini/
mica obliuio delere pōt: mea balbutienti lingua recensere vel/
lem: dies me deficeret: hystoriamqȝ potius q̄ orationē contexe
re viderer. Uerũtamen karolum principē illustrissimũ omniũ
supra nobilissimũ decus: tantisqȝ progenitoribus dignã sobo/
lem: silentio pręterire nõ possum: qui in tenera adeo ętate viri/
les iam indutus annos: occupatisqȝ strēnuoꝶ virtutibus: audi
ta sancta atqȝ celebri in pontificatũ assumptione tua: tanq̄ ru
tilantis phębi lumina tenebras fugantia cumei carminis ętatē
saturnia regna cęlo te dimissum reducentem: pacisqȝ sulculos
vbiqȝ serentē videns: īmortali deo gratias illico habuit ⁊ egit.
nõ quia princeps longo sanguine nobilissimaqȝ stirpe descen/
disset. nõ quia bonis falsa mortaliũ opinione sic appellatis q̄ȝ
affluenter abundaret. sed quia laboranti populo numine quo/
dam debitus in hęc vsqȝ tempora seruatus venisses. Insup hoc
ipsum quod suo sanguini generoso hęreditariũ est sequens de
obedientia tibi reddenda q̄ȝ primũ censuit agendum. inobedi/
entiam sacris initiatus omnino perhorrescens: intelligens per
illam in hominũ perniciem angelum Cherubin ī deliciarũ pa/
radiso flãmeum mucronem versatilēqȝ portantem ad viam li/
gni vitę prohibendã custodem fuisse locatum: primũqȝ parentē

⁊ eius posteros paradiso pulsos: omniũ vitę finem impositum: moriendi necessitatem inductã patrię celestis ianuas clausas: infernalis profundi secũdeqꝫ mortis foueas datas. Et vltra ut tantũ inobedientię facinus deleretur: filium dei in mortẽ vsqꝫ subactum: qui obedientię semita gradiens secuturis se omnibꝰ vestigio relicto hac sola comite celos penetrauit. Auctorẽ igitͬ fidei ducem aspiciens meus princeps serenissimus: omnẽ obedientiam tibi Innocentio Jesu christi vicario dignissimo nostrum omniũ organo exhibet: offert: atqꝫ donat. quas terra mariqꝫ tenet puincias: sanctas dei ecclesias: ⁊ quę in eis sunt tuę beatitudini cõmendans. Quam sũmus rerum opifex: cuiꝰ nutu cuncta sub ordine creata sunt: post longa atqꝫ fęlicia secula sui populi principibus ãnumeret. Dixi.

Habita in consistorio publico Anno dñi. M. cccc. lxxxv. quarto calendas Februarias: Pontificatus ẟo Innocentij Octaui anno Primo.